

Verslag van de bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken, 6 april 2009 te Luxemburg

Met betrekking tot hetgeen is aangegeven over de openbaarheid van de onder de agendapunten opgenomen documenten, kan worden opgemerkt dat het de stand weergeeft d.d. 17 april 2009. Een actuele weergave is te vinden in het documentenregister van de Raad¹.

Met de vaststelling door de Raad van de lijst van A-punten en de definitieve agenda voor deze bijeenkomst is de volgorde van de onderwerpen, die is aangehouden in de geannoteerde agenda, komen te vervallen. Teneinde referentie aan de geannoteerde agenda voor deze bijeenkomst te vereenvoudigen, is in dit verslag de nummering van die geannoteerde agenda aangehouden. De hieronder genoemde documentnummers hebben betrekking op de documenten, die u - voorzover nog niet eerder ontvangen - samen met dit verslag worden toegezonden.

I Raad

1. Goedkeuring van de voorlopige agenda

document : 8329/09 OJ CONS 19 JAI 189 COMIX 279 (NL)
status document : openbaar

De ontwerp-agenda werd goedgekeurd.

A-punten

2. Goedkeuring van de lijst van A-punten

document : 8331/09 PTS A 16 (NL)
status document : openbaar

De lijst van A-punten werd goedgekeurd, met uitzondering van punt 1 (Raadsbesluit betreffende de toetreding van de Europese Gemeenschap tot het Verdrag en het Protocol inzake Internationale Belangen in Mobiel Spoorwagematerieel en roerende goederen). Dit vanwege een voorbehoud van een van de lidstaten. De punten 2 (aanbeveling van de Commissie aan de Raad betreffende een mandaat aan de Commissie om namens de Gemeenschap te onderhandelen over een multilaterale overeenkomst ter compensatie van slachtoffers van derden voor schade veroorzaakt door vliegtuigen en als gevolg van illegale tussenkomst of algemene risico's), 4 (ontwerp-besluit van de Raad betreffende de oprichting van het Europees Strafregister Informatiesysteem <ECRIS>) en 9 (ontwerp-Raadsbesluiten betreffende de ondertekening van Visa Waiver overeenkomsten tussen de EG en Antigua en Barbuda, de Bahamas, Barbados, Mauritius, St. Kitts en Nevis en de Seychellen) van de A-puntenlijst zijn eerder² aan uw Kamer voorgelegd.

Voor de onderwerpen op de lijst van A-punten, treft u de bijbehorende documenten -voor zover nog niet eerder ontvangen- in de bijlage bij dit verslag aan.

¹ http://www.consilium.europa.eu/cms3_fo/showPage.asp?id=549&lang=nl&mode=g

² Zie voor de geannoteerde agenda en het verslag van de bijeenkomsten van de Raad van 26 en 27 februari jl. en 5 en 6 juni 2008, 23 490 nrs. 544 en 547, 502 en 509.

B-punten

1. Ontwerp-Raadsbesluit betreffende de benoeming van de directeur van Europol

Tijdens de lunch werd overeenstemming bereikt om de Britse kandidaat, de heer Wainwright, te benoemen tot directeur van Europol.

2. Voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende één enkele aanvraag-procedure voor een gecombineerde vergunning voor onderdanen van derde landen om op het grondgebied van een lidstaat te verblijven en te werken en betreffende een gemeenschappelijk pakket rechten voor werknemers uit derde landen die legaal in een lidstaat verblijven

document : 8145/1/09 MIGR 35 SOC 215 REV 1 (NL)
status document : niet openbaar

In de Raad is van gedachten gewisseld over het voorstel voor een richtlijn betreffende één enkele aanvraagprocedure voor een gecombineerde vergunning. De onderhandelingen spitsten zich in het bijzonder toe op de reikwijdte van artikel 12 inzake gelijke behandeling van onderdanen van derde landen. Minister Hirsch Ballin memoreerde het parlementair voorbehoud van Nederland en stelde voor een evaluatie-artikel in de richtlijn op te nemen, waarbij de richtlijn drie jaar na goedkeuring door de Raad, zal worden geëvalueerd door de Europese Commissie. Er kon geen overeenstemming worden bereikt over het dossier. De voorzitter concludeerde dat dit voorstel voor een richtlijn -met het oog op een te bereiken akkoord- opnieuw zal worden besproken tijdens de bijeenkomst van de Raad op 4 en 5 juni a.s.

3. Eindrapport van het "European Security Research and Innovation Forum" (ESRIF)

document : 8001/09 JAI 174 (EN)
status document : openbaar

Dit agendapunt is vervallen.

4. Voorstel voor een Verordening van de Raad tot vaststelling van een procedure voor de onderhandelingen over en de sluiting van overeenkomsten tussen lidstaten en derde landen en betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken, inzake ouderlijke verantwoordelijkheid en inzake onderhoudsverplichtingen en betreffende het recht dat van toepassing is inzake onderhoudsverplichtingen

Dit agendapunt is vervallen.

5. Voorstel voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een procedure voor de onderhandelingen over en de sluiting van overeenkomsten tussen lidstaten en derde landen en betreffende het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst en op niet-contractuele verbintenissen

Dit agendapunt is vervallen.

6. Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad over het recht dat van toepassing is, jurisdictie en erkenning van beslissingen en administratieve maatregelen met betrekking tot erfenissen en testamenten

Dit agendapunt is vervallen.

7. Voorstel voor een kaderbesluit over het voorkomen en oplossen van jurisdictiegeschillen in strafzaken

document : 8278/09 COPEN 67 (NL)
status document : niet openbaar

De Raad bereikte een algemeen akkoord over het ontwerp-kaderbesluit inzake het voorkomen en oplossen van jurisdictiegeschillen in strafzaken. Er werd overeenstemming bereikt over een termijn voor implementatie van het kaderbesluit van 30 maanden. Minister Hirsch Ballin tekende een parlementair voorbehoud voor Nederland aan.

8. Voorstel tot wijziging van het kaderbesluit 2004/68/JBZ betreffende seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie

- Presentatie van het voorstel

documenten : 8150/1/09 DROIPEN 16 MIGR 36 CRIMORG 50
REV 1 (EN)
8150/09 DROIPEN 16 MIGR 36 CRIMORG 50
ADD 1 (EN)
8150/09 DROIPEN 16 MIGR 36 CRIMORG 50
ADD 2 (NL)
status documenten : openbaar

Commissaris Barrot gaf een toelichting op het voorstel. Door de meeste lidstaten (waaronder Nederland) werd dit voorstel van de Commissie positief ontvangen. Minister Hirsch Ballin sprak steun uit voor een gezamenlijke aanpak in dit kader. Hij tekende daarbij aan dat er gedeeltelijk een overlap is met het verdrag van de Raad van Europa van Lanzarote. Minister Hirsch Ballin vroeg aandacht voor de ratificatie van dit verdrag, in het bijzonder met het oog op derde landen. Het ontwerp-kaderbesluit heeft toegevoegde waarde.

Voorts ging Minister Hirsch Ballin in op de praktische samenwerking. De bestrijding van sekstoerisme is belangrijk. Reisbureaus zijn vaak gevestigd in EU-landen. Ook de landen van bestemming moeten erbij worden betrokken, met name in Zuid-Oost Azië. Minister Hirsch Ballin stelde voor om aan de relatie met het OS-beleid aandacht te geven, bijvoorbeeld met betrekking tot sociale opvang en gezondheid.

Slovenië gaf aan dat het, als toekomstig voorzitter van de Raad van Europa, druk op de lidstaten voor ratificatie van het verdrag van Lanzarote zal uitoefenen.

9. Voorstel tot wijziging van kaderbesluit 2002/629/JBZ betreffende bestrijding van mensenhandel

- Presentatie van het voorstel

documenten : 8151/09 DROIPEN 17 MIGR 37 (NL)
8151/09 DROIPEN 17 MIGR 37 COR 1 (NL)
8151/09 DROIPEN 17 MIGR 37 COR 2 (NL)
8151/09 DROIPEN 17 MIGR 37 ADD 1 (EN)
8151/09 DROIPEN 17 MIGR 37 ADD 2 (NL)
status documenten : openbaar

Commissaris Barrot lichtte het voorstel voor een kaderbesluit betreffende de bestrijding van mensenhandel toe. Het voorstel omvat alle typen van mensenhandel, steun aan slachtoffers, de verbetering van onderzoeksmethodes in dit verband en het voorkomen van secundair slachtofferschap. De bedoeling is dat dit kaderbesluit voor het einde van dit jaar door de Raad wordt aangenomen.

10. Conferentie over de positie van kwetsbare slachtoffers in het strafproces (Praag, 17-18 maart 2009); conclusies van het voorzitterschap

document : 7855/1/09 DROIPEN 14 REV 1 (NL)
status document : openbaar

De voorzitter lichtte de conclusies van de conferentie toe, die een basis vormen voor toekomstige wetgeving op dit gebied.
Commissaris Barrot steunde de conclusies van het voorzitterschap. Hij stelde dat het financiële programma inzake strafrecht fondsen omvat voor bijstand aan slachtoffers van criminaliteit.

11. Diversen

- Italiaanse aardbeving

De voorzitter, de Commissie en verschillende lidstaten toonden zich solidair met Italië naar aanleiding van de aardbeving die in (de omgeving van) L'Aquila heeft plaatsgevonden. Italië gaf aan dat er een beroep zal worden gedaan op het solidariteitsfonds.

- Guantánamo (bezoek vice-voorzitter van de Commissie Barrot en de Tsjechische Minister van Binnenlandse Zaken Langer aan de VS, 16-17 maart 2009)

De voorzitter gaf in zijn inleiding aan dat tijdens de EU-VS top in Praag 5 april jl., de EU door president Obama officieel om steun is gevraagd bij de ontmanteling van Guantánamo. Hij memoreerde vervolgens de uitgangspunten die aan het dossier ten grondslag liggen: 1. ontmanteling Guantánamo is een verantwoordelijkheid van de VS; 2. beslissing tot overname van ex-gedetineerden is een zaak van nationale afweging voor iedere lidstaat afzonderlijk; 3. een overname door de ene lidstaat heeft gevolgen voor de overige lidstaten; 4. de overnemende lidstaat dient ervoor te zorgen dat overname geen negatief effect heeft op de openbare orde; 5. er dient een systeem van informatie-uitwisseling te zijn tussen de lidstaten over eventuele overnames.

Commissaris Barrot stelde dat de VS eind juni signalen wil hebben van de EU over steun bij ontmanteling en ging in op de wenselijkheid van een MoU met de VS.

Tijdens de discussie waren de lidstaten verdeeld over het nut en de noodzaak van een MoU. Voorts werd gewezen (o.a. door Minister Hirsch Ballin) op de behoefte aan meer informatie van de zijde van de VS.

Minister Hirsch Ballin stelde dat voor een eventuele toelating van ex-gedetineerden duidelijke aanknopingspunten nodig zijn en die ontbreken vooralsnog. Bij overname dient allereerst te worden gekeken naar de landen van herkomst, mits de voorwaarden voor een dergelijke terugname vervuld kunnen worden.

De voorzitter constateerde dat de uitgangspunten die aan dit dossier ten grondslag liggen niet ter discussie staan; er dient een mechanisme voor informatie-uitwisseling opgezet te worden. Een MoU zou in een breder verband tussen de EU en VS moeten worden gezien. De Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen zal dit eind april a.s. bespreken.

- Terug- en overnameovereenkomst met Marokko; stand van zaken onderhandelingen

Dit punt is vervallen.

- E-justice; overzicht van beschikbare EU-fondsen

De voorzitter verwees naar een brief die door het voorzitterschap aan de Commissie was gestuurd met het verzoek om nadere informatie over e-justice, in het bijzonder over de cofinanciering door de Commissie van projecten op dit gebied. Het betreft zowel (nationale) strafrechtelijke- als civielrechtelijke projecten, die via Europese aanbesteding moeten worden ontwikkeld. Commissaris Barrot deelde mede dat de Commissie bij cofinanciering 80% voor haar rekening neemt. In de toekomst zal dit ook voor andere programma's dan op het terrein van strafrecht en civielrecht plaatsvinden.

- Onderhandelingen over opnemings van strafbepalingen in vrijhandelsakkoorden (FTA's) tussen de EU en de lidstaten en Zuid-Korea

Dit punt is vervallen.

- Overeenkomsten tussen de EU en de VS betreffende uitlevering en wederzijdse rechtshulp in strafzaken

In twee lidstaten is de ratificatieprocedure met betrekking tot deze overeenkomsten nog niet afgerond. De voorzitter sprak de verwachting uit dat beide landen voor de Top van de Europese Unie en de Verenigde Staten in juni a.s. gereed zullen zijn met de goedkeuringsprocedure van deze overeenkomsten.

- Financiële crisis; wat kan er op het gebied van justitie worden gedaan?

Commissaris Barrot gaf aan dat de Commissie, indien nodig, met nieuwe wetgevingsinstrumenten zal komen en zal bezien of bestaande instrumenten nog volstaan. Gedacht wordt aan de aanpak van zogenaamde witteboordencriminaliteit en voorts verbetering van de toegang tot de rechter. Commissaris Barrot stelde dat toegankelijke rechtshulp hierbij van belang is, vooral voor mensen die door deze crisis worden getroffen. Racisme en vreemdelingenhaat steken de kop weer op. Commissaris Barrot riep de lidstaten op het kaderbesluit betreffende de bestrijding van racisme en xenofobie snel in de nationale wetgeving te implementeren.

Tijdens de discussie werden ervaringen door de verschillende lidstaten gedeeld. Genoemd werden ondermeer initiatieven die zijn genomen als (gratis) juridische hulp aan mensen die door financiële schulden worden getroffen, inschrijving in het handelsregister via internet, herziening van het insolventierecht.

Minister Hirsch Ballin vermeldde het twee weken geleden door de Nederlandse regering aangenomen beleidsprogramma ter bestrijding van financiële crisis. Ook wil Nederland leren van de financiële crisis. Toezicht op banken/vennootschappen dient verbeterd te worden. Verder benadrukte hij om alert te blijven op terrorisme, xenofobie, dat de kop op kan steken bij toenemende werkloosheid en het werken aan vertrouwen in de instituties van de rechtsstaat. Minister Hirsch Ballin stelde dat, door de financiële crisis, ook rekening moet worden gehouden met toeneming van de behoeften op het gebied van de rechtspraak op bepaalde terreinen. Verder wees Minister Hirsch Ballin op de noodzaak van snellere besluitvorming bij het opzetten van infrastructurele werken, waarbij de toegang tot de rechter moet blijven, maar niet strikt langer dan noodzakelijk.

De voorzitter concludeerde dat er een synthesesedocument, op basis van de nationale ervaringen/mogelijke oplossingen voor de financiële crisis in de lidstaten, zal worden opgesteld. Mogelijk zal dit onderwerp op de agenda van de JBZ-Raad van 4 en 5 juni a.s. terugkeren.

- Informatie over de Ministeriële bijeenkomst van de G8 met betrekking tot Justitie en Binnenlandse Zaken (Rome, 28-30 mei 2009)

Italië gaf aan dat de onderwerpen die tijdens deze bijeenkomsten van de G8 werden besproken ook prioriteiten zijn in het kader van de EU. Genoemd werden onder meer: inbeslagneming van goederen van maffia/georganiseerde criminaliteit, bestrijding van de financiële crisis via justitiële instrumenten, witteboordencriminaliteit en bestrijding van terrorisme.

- Derde Wereldforum over migratie en ontwikkeling

document : 6497/09 ASIM 17 DEVGEN 37 (EN)
status document : niet openbaar

De Griekse Permanente Vertegenwoordiger gaf aan dat deze conferentie op 2 en 3 november a.s. zal worden gehouden te Athene. Het thema van de conferentie is "migratiebeleid voor het welzijn van allen." Deelname aan de conferentie staat open voor alle leden van de Verenigde Naties.

- Openbare hoorzitting "European Conscience and Crimes of Totalitarian Communism, 20 years after," gehouden op 18 maart 2009

De voorzitter gaf een overzicht van de uitkomsten van deze openbare hoorzitting. Er zal een platform worden opgericht. De slachtoffers van het nazisme/stalinismeregime zullen op een vaste dag, 23 augustus, worden herdacht.

- Conferentie over het erfrecht in Europees verband, Praag, 20 en 21 april 2009

De voorzitter informeerde de Raad over een conferentie over het erfrecht in Europees verband die op 20 en 21 april a.s. in Praag zal worden gehouden. Het voorstel voor een verordening op dit gebied is nog niet ingediend door de Commissie.

- Dierenrechtenextremisme

Minister Hirsch Ballin vroeg aandacht voor toenemende criminaliteit die verband houdt met dierenrechtenextremisme. Hij stelde dat dit een duidelijk grensoverschrijdend fenomeen is dat zorgwekkende proporties aanneemt. Er is behoefte aan informatie-uitwisseling tussen de lidstaten. Vervolgens gaf Minister Hirsch Ballin aan dat Europol hierbij zou moeten worden betrokken.

- Situatie zuidelijke grens (lunchbespreking)

Mede naar aanleiding van het recente bezoek van vice-president Barrot aan Malta, gaf deze aan dat de situatie aan de zuidgrenzen van Europa en in het bijzonder op Malta, onhoudbaar dreigt te worden. Commissaris Barrot pleitte voor een herverdeling van migranten in Europa. Een aantal (zuidelijke lidstaten) viel Commissaris Barrot op dit punt bij. In het verdere verloop van de gedachtewisseling werd onder meer aangegeven dat gehecht werd aan een adequate uitvoering van de Dublinverordening en dat het vraagstuk in Zuid-Europa breder dient te worden gezien, dan alleen enkel de notie van herverdeling (waarbij overigens zorg voor het behoud van mensenlevens voorop stond). Minister Hirsch Ballin sloot zich hierbij aan en wees op belang van afspraken met de herkomstlanden. Hij waarschuwde tevens voor de aanzuigende werking van een intra-EU-herverdelingsbeleid en verzocht de Europese Commissie te komen met een aanpak waarin alle elementen aan bod komen.

12. Machtiging aan de directeur van Europol om onderhandelingen aan te gaan met de Russische Federatie met het oog op het sluiten van een operationele samenwerkingsovereenkomst

document : 8173/09 EUROPOL 22 JAIEX 20 (NL)
status document : niet openbaar

De Raad slaagde er niet in om overeenstemming te bereiken over de te volgen procedure met betrekking tot de onderhandelingen over een operationele samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en de Russische Federatie. Het punt van de persoonsgegevens zal aan de orde worden gesteld tijdens de bijeenkomst van de Trojka van de Europese Unie met de Russische Federatie op 14 en 15 mei a.s. Dit onderwerp zal terugkeren op de agenda van de bijeenkomst van de Raad op 4 en 5 juni a.s.

Gemengd Comité

1. SIS II

- Stand van zaken

Commissaris Barrot gaf de stand van zaken weer betreffende de ontwikkeling van SIS II. De analyses en het herstelplan zijn eind april klaar. De resultaten zijn tot nu toe goed. Begin april zal er een test plaatsvinden tussen het centrale systeem en de nationale onderdelen. Medio april zal bekeken worden hoe solide dit was. Frankrijk heeft de "Call for Tender" voor het alternatieve scenario (SIS I +) op 1 april gepubliceerd. In de Raad van juni zal er een rapport gepresenteerd worden, op basis waarvan een vergelijking en een keuze gemaakt kan worden. Minister Hirsch Ballin gaf aan dat het belangrijk is dat alle gegevens op tafel liggen en onderstreepte met enkele lidstaten de noodzaak dat er besluitvorming tijdens de volgende bijeenkomst van de Raad op 4 en 5 juni a.s. dient plaats te vinden.

- Ontwerp-Raadsconclusies over de ontwikkeling van de SIRENE-bureaus in het kader van het SIS

document : 8107/09 JAI 182 SIRIS 50 COMIX 264 (NL)
status document : openbaar

De voorzitter lichtte de voorliggende conclusies van de Raad toe. Hij merkte op dat het Schengen-gebied is uitgebreid, maar de SIRENE-capaciteit niet is aangepast. De Raadsconclusies werden goedgekeurd en als A-punt afgehandeld.

2. VIS

- stand van zaken

document : 8092/09 VISA 110 COMIX 262 (NL)
status document : niet openbaar

De voorzitter gaf aan dat dit dossier -evenals SIS II- een grote prioriteit heeft. Onder het Franse voorzitterschap is een "Vrienden van VIS-werkgroep" ingesteld dat de uitrol van VIS coördineert en monitort. Het grootste risico met betrekking tot het VIS is dat nog niet alle lidstaten in december 2009 klaar zijn. In oktober moet dit duidelijk zijn; er is weinig speelruimte in de tijd.

Commissaris Barrot voegde toe dat er momenteel nauw wordt samengewerkt met de lidstaten met betrekking tot technische vraagstukken en infrastructuur. De Commissie benadrukte dat deelname van de lidstaten in de verschillende testfasen onontbeerlijk is, willen alle nationale systemen voldoende ontwikkeld zijn om tot het VIS te worden aangesloten.

3. Schengen-evaluatie Zwitserland

De voorzitter lichtte toe dat Zwitserland aan alle voorwaarden heeft voldaan voor de opheffing van de controles aan de luchtgrenzen en hij feliciteerde Zwitserland met de toetreding tot Schengen. Het Schengen-gebied is nu uitgebreid met het 25e land. Reizen naar Zwitserland zal vanaf nu gemakkelijker gaan. Zwitserland dankte alle lidstaten voor de samenwerking en gaf aan als volwaardig lid van Schengen uit te kijken naar een optimale samenwerking voor een veiliger Europa.

4. Diversen

- Informatie over het bezoek van de vice-president van de Commissie Barrot en de Tsjechische Minister van Binnenlandse Zaken Langer aan de VS (16 -17 maart 2009)

Dit agendapunt over de terugkoppeling van het bezoek van vice-president van de Commissie Barrot en de Tsjechische Minister Langer aan de VS ging nagenoeg geheel over Guantánamo. Verwezen wordt naar het verslag onder agendapunt B11.

- Conferentie van de Ministers van Justitie van de Raad van Europa (Tromsø, Noorwegen, 17/19 juni 2009)

De Noorse Minister van Justitie informeerde de Raad over een conferentie van de Ministers van Justitie van de Raad van Europa over het thema 'bestrijding huiselijk geweld', die van 17 tot 19 juni a.s. in Noorwegen zal worden gehouden.

Bijlage

Overzicht van documenten op de lijst van A-punten die nog niet, respectievelijk nog niet in Nederlandse vertaling, zijn toegezonden.

2a.	document	: 8142/1/09 EUROPOL 21 REV 1	(NL)
	status document	: openbaar	
A2.	document	: 7737/09 JUSTCIV 64 AVIATION 46 RESTREINT ³	(NL)
	status document	: niet openbaar	
A9.	documenten	: 7514/09 VISA 93 AMLAT 26	(NL)
		7514/09 VISA 93 AMLAT 26 COR 1	(NL)
		7518/09 VISA 94 AMLAT 27	(NL)
		7518/09 VISA 94 AMLAT 27 COR 1	(NL)
		7520/09 VISA 95 COAFR 91	(NL)
		7520/09 VISA 95 COAFR 91 COR 1	(NL)
		7522/09 VISA 96 AMLAT 28	(NL)
		7522/09 VISA 96 AMLAT 28 COR 1	(NL)
		7526/09 VISA 97 COAFR 92	(NL)
		7526/09 VISA 97 COAFR 92 COR 1	(NL)
		7528/09 VISA 98 AMLAT 29	(NL)
		7528/09 VISA 98 AMLAT 29 COR 1	(NL)
	status documenten	: openbaar	

³ Dit document wordt ter vertrouwelijke kennisgeving aan de Kamer voorgelegd.